

Memorandum van de Belgische Petroleum Federatie gericht aan de politieke partijen betrokken bij het formatieberaad

Brussel, 21 december 2007

De Belgische Petroleum Federatie (BPF) is de officiële woordvoerder van de voornaamste petroleummaatschappijen die actief zijn in de raffinage en de distributie in België. Ze vervult deze rol ten opzichte van de overheid en haar instellingen, de niet-gouvernementele organisaties, de syndicale organisaties en de bevolking, voor de materies die van algemeen belang zijn voor de sector.

Inleiding

De leden van de BPF zijn actief in de raffinage en de distributie van petroleumproducten en zorgen zo voor de petroleumbevoorrading van het land.

De petroleumsector speelt een essentiële rol voor de Belgische economie. De productie van de raffinaderijen is groter dan de binnenlandse vraag. Daardoor kon ook de petrochemische nijverheid in Antwerpen uitgroeien tot de tweede grootste ter wereld.

TOTAAL 2006		
Hoeveelheid producten verwerkt in Belgische raffinaderijen	36.535	duizend ton
Hoeveelheid afgewerkte producten voor levering in België	19.638	duizend ton
Directe tewerkstelling in België (december 2006)	5.305	(arbeiders+bedienden)
Indirecte tewerkstelling in België	± 20.000	(arbeiders+bedienden)
Opbrengst accijnzen en belastingen op petroleumproducten	4,09	miljard euro

Bron: BPF / FOD Economie / NIS

De BPF houdt zich actief bezig met de voorwaarden waarin onze petroleumnijverheid kan opereren, van de raffinage tot en met de distributie.

In 2006 werd een overlegplatform tussen de sector en de overheid opgericht. In dit overlegplatform zetelen vertegenwoordigers van de BPF en van de kabinetten van de betrokken ministers (de eerste minister, de minister van energie en de minister van financiën en begroting). In de loop van 2006 is dit orgaan één keer bijeengekomen. De BPF wenst dat ook de nieuwe regering gebruik maakt van dit overlegplatform.

Voor vragen en meer toelichtingen, gelieve deze te richten aan Gaëtan van de Werve, secretaris-generaal van de BPF, 02/508 30 00 of per e-mail aan info@petrofed.be

Het overleg in dit platform zal moeten stoelen op:

- **Rechtszekerheid**: kwaliteit van de regelgeving, scheppen van een gunstig klimaat voor investeringen en voor de uitbouw van de sector, naleven van akkoorden tussen de sector en de regering;
- **Vrije markt en “level playing field”**: respecteren van de principes van open markt en vrije concurrentie; gelijke regels, toe te passen door alle spelers op de markt;
- **Competitiviteit van de sector** in de internationale context, in het bijzonder van de raffinagesector in België (fiscale, sociale, milieu- en loonmaatregelen die de sector niet benadelen ten opzichte van de buurlanden);
- **Verdediging van de Belgische belangen** bij de Europese instellingen, in het bijzonder wat betreft energie en milieu.

De BPF wenst in dit overlegplatform 5 belangrijke thema's uit te werken die verderop in dit memorandum uitvoerig aan bod komen:

- de klimaatverandering en de gevolgen daarvan;
- het beheer van strategische petroleumvoorraden;
- het Sociaal Verwarmingsfonds (ook wel Sociaal Stookoliefonds genoemd);
- de beveiliging van tankstations en het probleem van het doorrijden zonder betalen;
- betalingstermijn van accijnzen;
- de programmaovereenkomst.

1 De klimaatverandering

Om duurzame ontwikkeling te ondersteunen wil de regering haar beleid vooral richten op de domeinen van energie, mobiliteit en fiscaliteit.

Dit beleid voorziet onder meer:

- een beperking van de emissie van broeikasgassen door een rationeler en milieuvriendelijker energiegebruik (hierin kaderen de biobrandstoffen);
- een groene fiscaliteit die bedrijven en huishoudens aanzet tot een duurzamere mobiliteit, consumptie en productie (bijvoorbeeld een “groenere brandstoftaks”).

De BPF koppelt aan de klimaatverandering drie aspecten die de petroleumnijverheid rechtstreeks aanbelangen:

- biobrandstoffen;
- groene fiscaliteit;
- handel in CO₂-emissierechten.

Voor de BPF moet ieder nieuw beleid aan drie criteria beantwoorden:

- eenvoudige en transparante instrumenten die een doeltreffende uitvoering toelaten;
- behoud van de competitiviteit en rendabiliteit van de sector;
- keuze van maatregelen in functie van de verhouding kostprijs/milieuefficiëntie.

1.1 **Biobrandstoffen**

Het gebruik van biobrandstoffen moet bekeken worden vanuit de optiek van de vermindering van de CO₂-uitstoot en de promotie van hernieuwbare energiebronnen.

De huidige fiscale wetgeving bevordert het bijmengen van biocomponenten in traditionele brandstoffen via een fiscale stimulans voor brandstofverdelers op voorwaarde dat die biocomponenten aangekocht worden bij erkende producenten. De Ministerraad heeft daartoe een beperkt aantal producenten van biocomponenten erkend en heeft elk van hen een jaarlijks productiequotum toegekend.

De programmawet van 27 april 2007 voorziet de verplichting om biobrandstoffen op de markt te brengen tegen de datums die vastgelegd moeten worden bij een in ministerraad te bepalen koninklijk besluit.

Volgens de BPF is het huidige Belgische quotasysteem voor biobrandstoffen onverenigbaar met een verplichting om biobrandstoffen op de markt te brengen.

De BPF vraagt:

- een analyse van de werkelijke bijdrage van diverse biobrandstoffen aan de vermindering van de CO₂-uitstoot, vanaf de teelt tot de verbranding ervan (toepassing van het zogenaamde 'well to wheels'-principe);
- het zo snel mogelijk ondersteunen van zogeheten biobrandstoffen van de tweede generatie die gebruikmaken van de lignocellulose in planten. Die biobrandstoffen van de tweede generatie zullen de per hectare beschikbare biomassa beter benutten. De huidige biobrandstoffen gebruiken immers maar een beperkt deel van de planten waaruit ze worden gewonnen.

1.2 **De "groene fiscaliteit"**

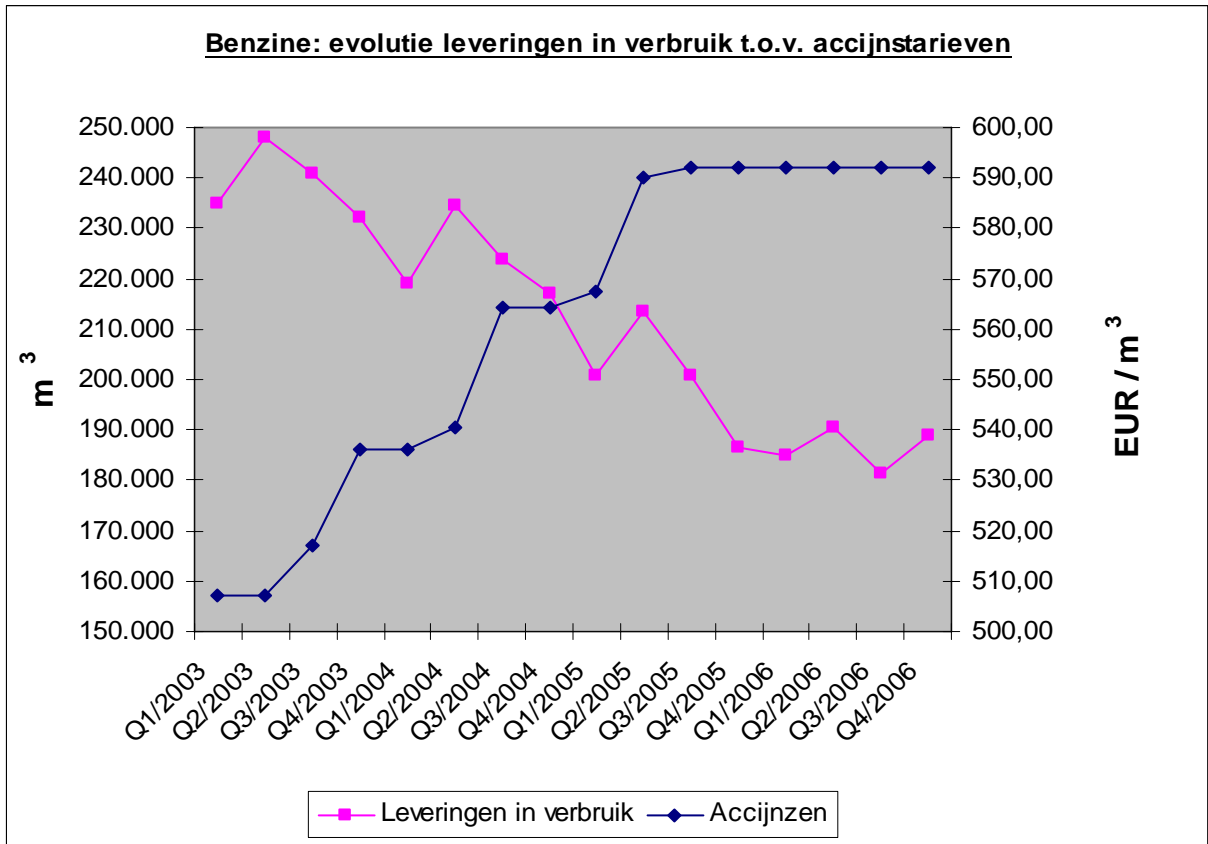
Voor de petroleumsector betekent de "groene fiscaliteit" niet louter en alleen een verhoging van de belastingen of accijnzen op petroleumproducten.

De recente ervaring (verhoging van accijnzen via het zogenaamde 'positieve kliksysteem' in het eerste trimester van 2005) heeft aangetoond dat een accijnsverhoging - die geen rekening houdt met de accijnzen in de buurlanden - voor een daling van de verkoop van brandstoffen in grensgebieden kan zorgen. Het gevolg hiervan is een aanzienlijke daling van de globale inkomsten uit accijnzen (jaarlijkse opbrengst rond de 4 miljard euro). Onderstaande tabel en grafieken illustreren het belang van dit aspect.

Opbrengst accijnzen en aanverwante belastingen op petroleumproducten in 2006	
(in miljard euro)	
Benzines	1,32
Diesel	2,51
Subtotaal motorbrandstoffen	3,83
Huisbrandolie	0,11
Andere	0,15
Totaal	4,09

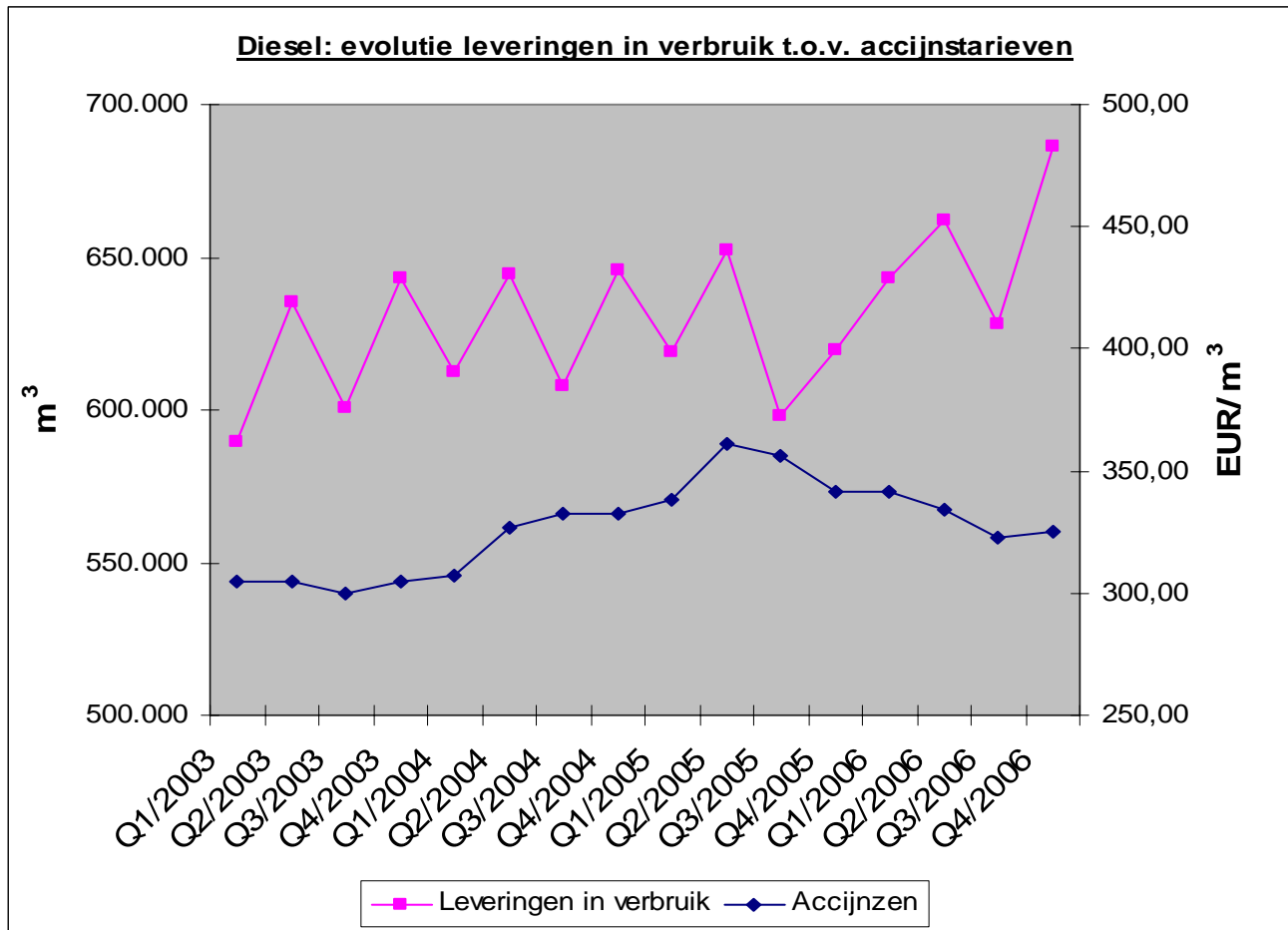
Bron : FOD Financiën

Bron : Douane & Accijnzen / Weekly Oil Bulletin

De “groene fiscaliteit” van toepassing op petroleumproducten moet rekening houden met reeds bestaande economische en normatieve instrumenten, zoals een verschil inzake accijnzen voor brandstoffen met een laag of hoog zwavelgehalte, bijdrage voor bodemsanering van tankstations, fiscale stimulansen voor biobrandstoffen.

Voor vragen en meer toelichtingen, gelieve deze te richten aan Gaëtan van de Werve, secretaris-generaal van de BPF, 02/508 30 00 of per e-mail aan info@petrolfed.be

Bron : Douane & Accijnzen / Weekly Oil Bulletin

De petroleumsector wil geraadpleegd worden over de invoering van nieuwe fiscale instrumenten en wenst dat elk instrument geanalyseerd wordt aan de hand van de volgende criteria:

- maximaal gebruik van mechanismen van een open en competitieve markt;
- snel gebruik van de meest doeltreffende technologieën aanmoedigen;
- een uniforme en voorzienbare CO₂-kost garanderen;
- administratieve complexiteit en kosten tot een minimum beperken;
- de transparantie voor ondernemingen en verbruikers garanderen;
- het voor handen hebben van indicatoren om de economische impact van die instrumenten te meten;
- permanente "monitoring" van het Belgische prijsniveau t.o.v. de buurlanden m.b.t. verhoging van indirecte belastingen (accijnzen en/of BTW).

Voor vragen en meer toelichtingen, gelieve deze te richten aan Gaëtan van de Werve, secretaris-generaal van de BPF, 02/508 30 00 of per e-mail aan info@petrolfed.be

1.3 CO₂ – verhandeling van emissierechten

De emissierechten worden toegewezen door de regionale overheid op basis van de energieplannen, ingediend door de bedrijven. Alle benodigde rechten worden gratis toegewezen voor de bedrijven die hun engagementen van het convenant met de overheid (“Benchmarking Convenant”) nakomen.

Het principe van het gratis toewijzen van de benodigde rechten bij het nakomen van de aangegane verbintenissen moet gehandhaafd blijven. De federale retributie van EUR 0,1/ton CO₂ staat haaks op dit principe en moet dus afgeschaft worden. Deze retributie is voor de raffinaderijen een jaarlijkse kost van 7Mt x EUR 0,1/t = EUR 700.000.

De BPF vraagt:

- **dat het huidige systeem van gratis toewijzing van emissierechten door de lidstaten behouden blijft;**
- **de afschaffing van de federale retributie van 0,1 EUR / ton.**

2 Het beheer van strategische olievoorraden

Sinds 1 april 2007 heeft de naamloze vennootschap van publiek recht ‘APETRA’ “Agence de Pétrole – Petroleum Agentschap” het beheer van de strategische olievoorraden van België overgenomen van de individuele ondernemingen van de aardoliesector.

APETRA heeft als taak:

- de bevoorrading van België te verzekeren in crisistijd;
- België in de mogelijkheid te stellen om aan zijn internationale verplichtingen inzake het aanhouden van een minimumvoorraad aardolie en aardolieproducten te voldoen.

De BPF steunt APETRA en is ervan overtuigd dat het zijn verantwoordelijkheid correct zal vervullen.

Echter, uit de actuele cijfergegevens blijkt dat slechts ongeveer 50% van de verplichte voorraden in categorie II (stookolie, diesel en kerosine) effectief gedekt is. De BPF betreurt deze verontrustende situatie gezien de huidige zeer gespannen markt, met internationale marktprijzen voor ruwe aardolie die allerm minst stabiel zijn en nieuwe records vestigen.

De BPF heeft in het verleden de overheid toepassingsmodaliteiten voorgesteld om deze risico's te verkleinen, bijvoorbeeld door de invoering van het nieuwe systeem in categorie II te spreiden over meerdere jaren. De BPF betreurt dat hiermee geen rekening werd gehouden.

De BPF vraagt:

een grondige evaluatie - door de overheid - van de werking van APETRA

3 Sociaal Verwarmingsfonds

Het Sociaal Verwarmingsfonds (SVF) biedt in crisistijden de meest hulpbehoevenden financiële steun om het hoofd te bieden aan sterk gestegen stookolieprijzen. Zo komt het SVF tussenbeide als de prijs van brandstoffen voor verwarming een wettelijk bepaalde drempelwaarde overschrijdt (0,49 €/liter voor het stookseizoen 2007-2008). Het bedrag van deze verwarmingsbijdrage die in zijn geheel wordt gestort aan de meest hulpbehoevenden varieert afhankelijk van het type brandstof en de petroleumprijs. Hoe hoger de prijs, hoe groter de bijdrage.

Het SVF haalt deze inkomsten uit een bijdrage die begrepen is in de maximumprijs van verwarmingsproducten op basis van petroleum (stookolie, lampolie, propaan). Deze belasting wordt solidair betaald door alle verbruikers van verwarmingsbrandstoffen en is identiek in elk gewest.

Naast beheer en controle van financiële middelen en hun gebruik neemt het SVF de bekendmaking van de steunmaatregelen op zich.

Sinds 2001 dringt de BPF aan op de oprichting van dat fonds en neemt ze actief deel aan de werking ervan, als lid van de Raad van Bestuur van het SVF.

De BPF vraagt:

- **het behoud van het SVF in zijn huidige vorm. Het SVF functioneert goed en er is dan ook geen enkele reden om het te laten fusioneren met andere energiefonds met een andere bestemming (zoals het Sociaal Energiefonds voor Gas en Elektriciteit, het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost, het sociaal tarief voor gas en elektriciteit);**
- **een verhoging van de financiële bijdrage voor het SVF om de verwachte opbrengsten en uitgaven voor toekomstige stookolieseizoenen in evenwicht te houden en de wettelijk voorziene financiële reserves aan te leggen om het hoofd te bieden aan een eventuele crisis (recordprijzen en winterkoude).**

4 De beveiliging van tankstations: doorrijden zonder te betalen

De BPF is van oordeel dat het doorrijden zonder te betalen een reëel probleem is voor tankstationuitbaters. Gerechtsdeurwaarders mogen immers niet beschikken over de gegevens betreffende de eigenaars van nummerplaten om de vermeende daders te vervolgen, en de politiediensten aarzelen om in te gaan op klachten van tankstationuitbaters om het gestolen geld te recupereren.

Nederland had eerder al te maken met het probleem. De autoriteiten beslisten er om een systeem op te zetten waarmee tankstationuitbaters in een unieke database informatie kunnen inwinnen over mensen die doorrijden zonder te betalen. Via dat systeem hebben gerechtsdeurwaarders toegang tot de DIV (Dienst Inschrijving van Voertuigen) om het geld te recupereren. De privacycommissie in België heeft echter geen gunstig advies uitgebracht over het opzetten van een vergelijkbaar systeem.

De BPF is van oordeel dat tankstationuitbaters moeten kunnen rekenen op een volwaardige medewerking van de autoriteiten om alle vormen van criminaliteit aan te pakken. Wij kunnen niet aanvaarden dat mensen die hun wagen voltanken en er vandoor gaan zonder te betalen, ongestraft blijven.

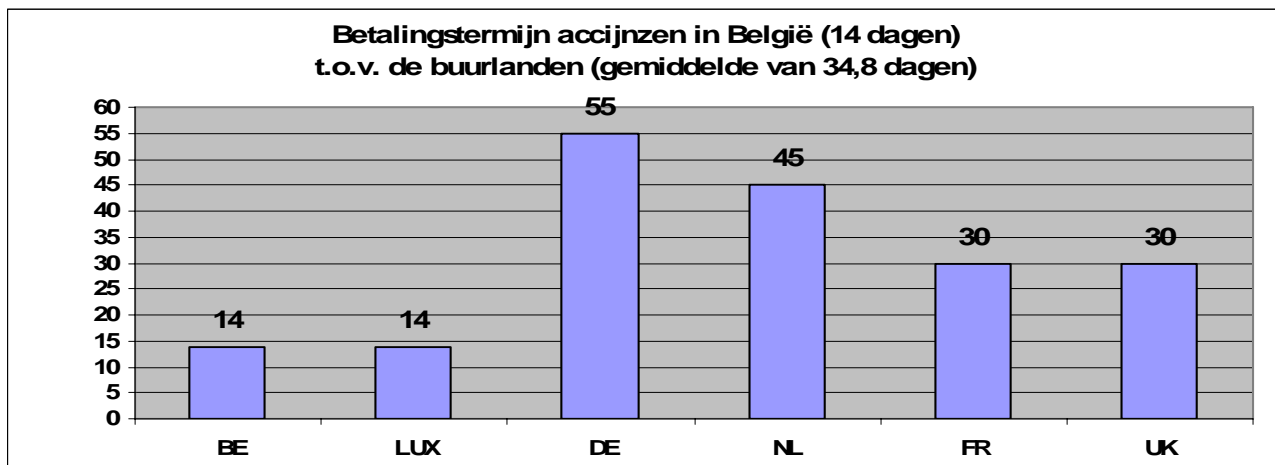
De BPF vraagt:

dat gerechtsdeurwaarders toegang krijgen tot de gegevens van de DIV om mensen die een dergelijk vergrijp plegen burgerrechtelijk te vervolgen (een systeem dat zijn nut heeft bewezen bij onze noorderburen).

5. Betalingstermijn van accijnzen

In onze buurlanden is de betalingstermijn van accijnzen langer dan in België. In de vijf ons omringende landen bedraagt de gemiddelde termijn 34,8 dagen, tegenover 14 in België. Deze termijn van 14 dagen werd vastgelegd door artikel 1, §4 van het Ministerieel Besluit van 5 maart 2003 (FOD Financiën).

Dit wezenlijke verschil tussen de Belgische betalingstermijn en de betalingstermijn in onze buurlanden tast de internationale competitiviteit van onze petroleumsector aan.

De BPF vraagt:

dat de betalingstermijn van accijnzen in België verlengd wordt van 14 tot 28 dagen.

Voor vragen en meer toelichtingen, gelieve deze te richten aan Gaëtan van de Werve, secretaris-generaal van de BPF, 02/508 30 00 of per e-mail aan info@petrolfed.be

6. Programmaovereenkomst

De programmaovereenkomst (PO) legt de methode vast voor de berekening van de maximumprijzen van de petroleumproducten; zij legt dus een plafondprijs vast, terwijl de prijs aan de pomp vanzelfsprekend bepaald wordt door de concurrentie op de markt tussen de diverse operatoren.

De eerste PO werd gesloten in 1974 tussen de Belgische Staat en de Belgische Petroleum Federatie, omdat de oliecrisis van 1973-1974 had geleerd dat de oude manier om de prijzen aan te passen (aanvraag tot toelating van prijswijziging aan de regering) niet voldoende flexibel was om in te spelen op de snel veranderende petroleummarkt en op de evolutie van de wisselkoers. Het gebrek aan flexibiliteit zorgde voor een te trage weerspiegeling van de internationale markt in de prijs van de afgewerkte producten. Dit leidde tot een bevoorradingsprobleem op de Belgische markt. De PO heeft als doel de bevoorrading van aardolieproducten in België te verzekeren en is momenteel het enige werkbare systeem.

De huidige wetgeving (MB 20 april 1993), die een periode van 60 dagen voorschrijft tussen aanvraag en wijziging van de maximumprijs is niet realistisch, rekening houdend met de plotse prijsschommelingen die kunnen optreden op de internationale markten en de koers van de dollar. Doordat de PO van kracht is, is het MB momenteel niet van toepassing.

De BPF is echter voorstander van het stelsel van volledige prijsvrijheid. Bij het behoud van de PO acht de BPF het fundamenteel dat deze alleen kan werken indien alle kosten weerspiegeld worden in de structuur van de maximumprijs van de petroleumproducten, zoals trouwens ook in de PO wordt bepaald. Het verleden heeft ons geleerd dat dit niet steeds het geval is geweest. Enkele voorbeelden van het niet-naleven van de PO in het verleden: de éénmalige bijdrage voor de "energiecheque" in 2000, 12 M EUR in 2006, 15 dagen gratis olievoorraad ter beschikking stellen aan APETRA in 2007. De BPF vraagt met aandrang dat zulke zaken zich niet meer voordoen omdat dit de rechtszekerheid en het Belgische investeringsklimaat ernstig schaadt.

De BPF vraagt:

- een stelsel van volledige prijsvrijheid zoals in de meeste andere landen van de Europese Unie, mits een aanpassing van de huidige Belgische wetgeving en een daaruitvolgende afschaffing van de PO;
- bij gebrek aan aanpassing van de huidige wetgeving blijft de PO de enige oplossing, maar dan wel met de volledige toepassing van het basisprincipe dat alle kosten weerspiegeld blijven in de structuur van de maximumprijs van de petroleumproducten.

ALGEMEEN BESLUIT

De BPF vraagt:

- **heractivering van het overlegplatform met de overheid;**
- **tijdig geraadpleegd worden over de verschillende thema's die in dit memorandum werden aangesneden of over elk thema dat relevant is voor de toekomst van de petroleumsector in België.**